

**Prednáška npor. ThDr. Martina Šaba, PhD., CSsR počas otvorenia Synody Ordinariátu OS a OZ SR dňa 3. marca 2015**

Vážení prítomní, dovoľte mi, aby som sa s Vami podelil o niekoľko myšlienok vychádzajúcich z príhovoru svätého otca Františka na záver prvej časti zasadania synody o rodine vo Vatikáne, ktoré odznelo na jeseň roku 2014.

Svätý otec František ďakuje Duchu svätému za to, že sprevádzal účastníkov synody svojim svetlom. Aj my sme povolaní k tomu, aby sme v začiatkovej fáze synody Ordinariátu OS a OZ SR otvorili svoje mysle a srdce Duchu svätému a nechali sa ním sprevádzať pre čo najlepšie vykonanie prác synody pre dobro všetkých členov Ordinariátu. Vydávame sa na spoločnú cestu, ktorou máme kráčať v duchu kolegiality a solidarity. Keďže ide o cestu budú na nej úseky rýchleho behu v akejsi snahe premôcť čas a dosiahnuť čo najrýchlejšie cieľ, iné momenty budú únavné a iné plné nadšenia a zápalu. Mala by to byť v duchu sv. otca cesta, na ktorej silnejší cítia povinnosť pomôcť slabším a kde sa skúsenosť dáva do služieb druhým taktiež v konfrontácii. A keďže pôjde o cestu ľudskú môžu sa objaviť spolu s povzbudením aj momenty sklamanie, napätia a pokušení, ktoré môžu mať rôznu formu:

**1. Pokušenie nepriateľskej neústupčivosti**, t. j. snahy uzavrieť sa do toho, čo je napísané (litery), a nenechať sa prekvapovať Bohom, ktorý je Bohom prekvapení. Uzavrieť sa iba do zákona, do istoty toho, čo už poznáme, a nie toho, čo sa máme ešte naučiť a čo máme dosiahnuť. Od Ježišových dôb je to pokušenie horlivcov, škrupulantov, puntikárov alebo dnes tzv. tradicionalistov a taktiež intelektuálov.

**2. Pokušenie deštruktívneho humanitarizmu**, ktorý v mene klamného milosrdenstva obväzuje rany bez toho, aby najskôr hojil a liečil, zaoberá sa príznakmi a nie príčinami a koreňmi. To je pokušenie „humanitarizmu“, bojazlivcov a taktiež tzv. progresívnych liberálov.

**3. Pokušenie pretvoriť kameň na chlieb** a skrátiť tak dlhý, ťaživý a úmorný pôst (Lk 4, 1-4) a taktiež **pretvoriť chlieb na kameň** a kameňovať hriešnikov, slabochov a chorých (Jn 8,7), to znamená pretvoriť ho na „neúnosné bremeno“ (Lk 11, 46)

**4. Pokušenie zostúpiť z kríža**, uspokojiť tak ľudí a neplniť ďalej Otcovu vôľu, podrobiť sa svetskému duchu a nesnažiť sa ho naopak očistiť a podrobiť Duchu Svätému.

**5. Pokušenie prehliadať „depositum fidei“** a považovať sa nie za strážcov, ale za vlastníkov a pánov alebo na druhej strane pokušenie prehliadať realitu a používať pedantný a uhladený jazyk s cieľom veľa hovoriť a nič nepovedať.

Tieto zamyslenia sa Svätého otca môžu pomôcť aj nám pri prácach a diskusiách na Synode Ordinariátu. Pokušeniam sa nemáme nechať desiť, alebo rozrušovať, ale ani odradzovať, pretože žiadny učeník nie je väčší ako jeho Majster. Keďže bol pokúšaný Ježiš, ktorý bol nazvaný dokonca Belzebulom (Mt 12,24), nemôžu Jeho učeníci očakávať lepšie zaobchádzanie. Naopak starosť by malo pôsobiť to, keby tieto pokušenia neboli a nevyskytovali sa vzrušené diskusie, duchovné hnutia, keby všetci súhlasili alebo sa utiekali k falošnému pasívnemu pokoji. Dôležité sú naopak vystúpenia plné viery, pastoračného a vieroučného zápalu, múdrosti, priamosti, odvahy a odhodlanosti. Na pamäti je pritom potrebné mať dobro cirkvi, rodín, Ordinariátu, tých, ktorým slúžime. To je Cirkev, Pánova vinica, plodná a starostlivá Matka, ktorá nemá strach vyhrnúť si rukávy a liať olej a víno na rany ľudí (Lk 10, 25 – 37), ktorá nehľadá na ľudstvo z preskleného zámku, aby ľudí súdila alebo triedila. Taká je jedna, svätá, všeobecná a apoštolská cirkev, pravá Kristova nevesta, ktorá sa snaží byť verná svojmu Ženíchovi a Jeho učeniu. To je cirkev, ktorá nemá strach hovoriť s nikým (Lk 15). Cirkev, ktorá má otvorené dvere, aby prijímala biednych a kajúcich, nielen spravodlivých, alebo tých, ktorí si myslia, že sú dokonalí. Cirkev, ktorá sa nehanbí za padlého brata a nepredstiera, že ho nevidí, ba dokonca sa cíti vtiahnutá, by takmer povinná ho zdvihnúť a povzbudiť, aby sa vydal na cestu, a sprevádza ho v ústrety definitívnemu stretnutiu so svojim Ženíchom v nebeskom Jeruzaleme. Toto je Cirkev naša matka! A keď sa Cirkev v rôznosti svojich chariziem spoločne vyjadrí, nemôže sa mýliť. V tom je krása a sila sensus fidei, onoho nadprirodzeného zmyslu pre vieru, ktorý dáva Duch svätý, aby sme spoločne mohli pristúpiť k jadrú evanjelia a naučiť sa nasledovať Ježiša vo svojom živote. To nemôže byť videné ako dôvod k zmätku alebo znechuteniu.

Veľa komentátorov a ľudí si predstavovalo, že počas synody uvidia hádajúcu sa cirkev, kde stoja jedny proti druhým, a dokonca zapochybovali o Duchu svätom, pravému promótorovi a garantovi jednoty a harmónie v cirkvi. Duch svätý v priebehu dejín vždy riadil túto loďku prostredníctvom svätých služobníkov i keď bolo množstvo nepríjemností, neľudu a služobníci boli neverní a hriešni.

Svätý otec František sa tu pozastavil nad úlohou pápeža a pastierov Cirkvi. Ich úlohou je pripomínať všetkým, že v cirkvi je autoritou služba (Mk 9, 33-35), ako to zreteľne vysvetlil pápež Benedikt XVI. slovami: „Cirkev je povolaná a zapojená do vykonávania takého typu

autority, ktorá je službou, a plní ju nie vo svojom mene, ale v mene Ježiša Krista... Prostredníctvom pastierov cirkvi totiž Kristus pasie svoje stádo: On ho vedie, chráni a napráva, pretože ho hlboko miluje. Pán Ježiš, Najvyšší pastier našich duší však chcel, aby sa zbor apoštolov, dnes biskupov, v spoločenstve s Petrovým nástupcom, a kňazmi, ich najcennejšími spolupracovníkmi, podieľal na tomto poslaní starostlivosti o Boží ľud, byť vychovávateľmi vo viere, orientovať, oživovať a podporovať kresťanské spoločenstvo, alebo ako prvý koncil, starať sa buď priamo alebo prostredníctvom iných o vedenie jednotlivých veriacich v Duchu svätom k rozvíjaniu vlastného povolania podľa evanjelia, k úprimnej a čínorodej láske a ku slobode, ku ktorej nás oslobodil Kristus. (Presbyterorum ordinis, 6)... a prostredníctvom našej služby – pokračuje pápež Benedikt – skrze nás Pán prichádza k duším, učí ich, stráži a vedie. Sv. Augustín vo svojom Komentári k evanjeliu sv. Jána hovorí: „Pásť Pánovo stádko je teda záväzok lásky.“; toto je najvyššia norma konania Božích služobníkov, bezpodmienečná láska ako tá, ktorou miluje Dobrý Pastier: plná radosti, otvorenia sa všetkým, pozorná k blíznym, starostlivá voči vzdialeným, jemnocitná voči slabým, maličkým, jednoduchým, hriešnikom, aby manifestovala nekonečné Božie milosrdenstvo slovami ubezpečenia o nádeji“ (Benedikt XVI., generálna audiencia 26. mája 2010)

Cirkev je teda Kristova, je Jeho Nevesta, a všetci biskupi v spoločenstve s Petrovým nástupcom majú úlohu a povinnosť strážiť ju a slúžiť jej, nie ako páni, ale ako služobníci. Pápež v tomto kontexte nie je najvyšším pánom, ale skôr najvyšším služobníkom – *servum servorum Dei*, garantom poslušnosti a pripodobnenia cirkvi Božej vôli, Kristovmu evanjeliu a tradícii cirkvi, pričom odsúva stranou každú svoju ľudovôľu, napriek tomu, že je vôľou samotného Krista „najvyšším pastierom a učiteľom všetkých kresťanov“ (CIC, kán. 749) a „má najvyššiu, plnú, bezprostrednú a všeobecnú riadnu moc v cirkvi.“ (CIC, kán. 331-332).

Drahí bratia a sestry slovami svätého otca Františka máme, vďaka nášmu o. biskupovi, ordinárovi OS a OZ SR Mons. Františkovi Rábekovi, možnosť v duchovnom rozlišovaní navrhovať myšlienky, nachádzať konkrétne riešenia mnohých ťažkostí a množstva výziev, ktorým musí čeliť Ordinariát OS a OZ SR, kňazi Ordinariátu, katolícki veriaci, príslušníci a zamestnanci OS a OZ a zamestnanci štátnej správy, ktorí v nich vykonávajú službu, ich rodinní príslušníci, poslucháči a študenti škôl OS a OZ, pacienti a personál zariadení patriacich pod príslušné orgány štátnej správy, všetci katolícki veriaci, ustanovení alebo schválení ordinárom do trvalej služby podľa kánonického práva pre ordinariát, osoby, ktoré sú vo výkone väzby, výkone trestu odňatia slobody, zadržané alebo zaistené. (Zmluva medzi SR a Svätou stolicou o duchovnej službe katolíckym veriacim v OS a OZ SR)

Drahí priatelia, účastníci Prvej synody Ordinariátu OS a OZ SR, čaká nás veľa spoločnej práce pre dobro tých, ktorým slúži a chce hľadať cesty pre ešte účinnejšie pôsobenie v budúcnosti. Nech nám teda Pán Boh pomáha v tomto úsilí.